

INDIAN SCHOOL AL WADI AL KABIR

FINAL EXAMINATION 2023-24		
CLASS-VI	SUBJECT- SANSKRIT (3 rd lang.)	MAX. MARKS: 80
Date: 14/03/2024	SET: ONE	Time: 2½ hours

General Instructions

1. All questions are compulsory.
2. The question paper consists of 12 questions.
3. There is no overall choice. However, internal choices have been provided.
4. This question paper consists of 4 printed pages.

प्रश्न 1. गद्यांशम् पठित्वा एतदाधारितान् प्रश्नान् उत्तरतः ।

(Read the passage and answer the questions.)

अद्य विद्यालये अवकाशः अस्ति । राघवः पाठं न पठति । सः दूरदर्शने क्रिकेट प्रतियोगितां पश्यति । राघवस्य मित्रं रोहणः अपि विद्यालय-कार्यम् न करोति । रोहणः पुत्तलिका खेलं द्रष्टुम् गच्छति । सः मित्रैः सह खेलम् पश्यति । पुत्तलिका खेलः अतीव रोचकः अस्ति । सूत्रधारः खेलं करोति । पुत्तलिकाः नृत्यन्ति । खेलं दृष्ट्वा सर्वे प्रमुदिताः सन्ति ।

क) एकपदेन उत्तरत । (Answer in one word.)

- i) अवकाशः कुत्र अस्ति ? ii) कः पाठं न पठति ?
iii) रोहणः कस्य मित्रम् ? iv) रोहणः किं न करोति ?

ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत । (Answer in a complete sentence.)

- i) रोहणः किमर्थं गच्छति ? ii) सूत्रधारः किं करोति, पुत्तलिकाः च किं कुर्वन्ति ?

ग) निर्देशानुसारम् उत्तरत । (Answer as directed.)

- i) रिक्तस्थानेषु क्रियापूर्तिं कुरुत । (Fill in the blanks with appropriate forms of the verbs.)
एकवचनम् द्विवचनम् बहुवचनम्
क) पठति
ख) पश्यतः

प्रश्न 2. धातूनाम् उचितरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।

(Fill in the blanks with appropriate forms of the roots.)

- क) अहम् उच्चैः | (वदामि ,वदसि)
ख) आवाम् अत्र | (आगच्छावः ,आगच्छतः)
ग) आवाम् तत्र | (क्रीडामः ,क्रीडावः)
घ) वयं कुत्र | (गच्छन्ति ,गच्छामः)

प्रश्न 3. उचितपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत । (Fill in the blanks with correct words.)

- क) वयं वदामः । (मुखेन ,मुखे)
ख) बालकाः क्रीडन्ति । (कन्दुकेन ,कन्दुकान्)
ग) नराः चलन्ति । (पादैः ,पादाभ्याम्)
घ) कृषकाः क्षेत्राणि सिञ्चति । (जलेन ,जले)

प्रश्न 4. शब्दान् अर्थैः सह मेलयत | (Match the words with their meanings.)

4

(i) क) हसन्ति	i) जाते हो (तुम)
ख) पठामि	ii) जाना
ग) गम् (गच्छ)	iii) चलते हो (तुम दोनों)
घ) हस्	iv) पढ़ना
ङ) चलथः	v) पढ़ता हूँ (मैं)
च) गच्छसि	vi) हँसना
छ) पठ्	vii) खेलना
ज) क्रीड्	viii) हँसते हैं (वे सब)

(ii) क) कन्दुकेन	i) दो कानों से
ख) पुष्पैः	ii) गेंद से
ग) कर्णाभ्याम्	iii) हवाई जहाज़ से
घ) दूरभाषयन्त्रेण	iv) फूलों से
ङ) विमानेन	v) टेलीफ़ोन से

5

प्रश्न 5. (i) मञ्जूषायाः एकपदेन उत्तरत | (Give one word answer.)

5

दुग्धम्, देवदत्तः, दिल्ली-नगरे, भोजनम्, विद्यालये

क) त्वं कुत्र वससि ?	
ख) युवां किम् खादथः ?	
ग) तव नाम किम् अस्ति ?	
घ) त्वं कुत्र पठसि ?	
ङ) यूयं किम् पिबथ ?	

(ii) एकपदेन उत्तरत | (Answer in one word.)

5

क) के शनैः चलन्ति ?	
ख) के रक्षन्ति ?	
ग) कौ तीव्रं धावतः ?	
घ) काः मधुरं कूजन्ति ?	
ङ) का विकसति ?	
च) किं पतति ?	
छ) बालकः किं पिबति ?	
ज) यूयं कान् लिखथ ?	
झ) सैनिकः कं रक्षन्ति ?	
ञ) जनाः कानि जिघ्रन्ति ?	

प्रश्न 6. मञ्जूषायाः उचितम् अव्ययं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत ।

5

(Fill in the blanks with appropriate indeclinables given in the box.)

सदा ,सर्वत्र ,बहिः ,तीव्रम् ,कुत्र

- क) बालकाः क्रीडन्ति ।
ख) ईश्वरः अस्ति ।
ग) सः सत्यम् वदति ।
घ) यूयं गच्छथ ?
ङ) अश्वः धावति ।

प्रश्न 7. निम्नलिखितपदैः सरलानि वाक्यानि रचयत ।

4

(Make simple sentences from the following words.)

- क) ईश्वरम् -
ख) पत्राणि -
ग) लेखान् -
घ) भोजनम् -

प्रश्न 8. (i) वचनानुसारेण पृथक् कुरुत । (Classify according to number.)

6

उद्याने ,लताः, कपोताः ,कोकिला ,वृक्षः ,शिक्षिका ,कन्ये ,फलानि ,नेत्रे ,पुष्पम् ,मृगौ ,चटके ।

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

(ii) निम्नलिखितवाक्यानि बहुवचने परिवर्तयत । (Change the following sentences into plural) 6

- क) सः खादति । ख) सा नमति ।
ग) बालः क्रीडति । घ) मित्रे गच्छतः ।
ङ) खगः कूजति । च) पुष्पं विकसति ।

प्रश्न 9. मञ्जूषायाः कर्मपदं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत ।

4

(Fill in the blanks by choosing the appropriate object from the given box.)

भोजनम् ,फलम् ,पुस्तकम् ,जलम् ,विद्यालयम् ,पुष्पम् ,देशम् ,गुरुम्

- क) बालकः पठति । ख) ते जिघ्रन्ति ।
ग) माता पचति । घ) त्वम् नमसि ।
ङ) ते गच्छन्ति । च) नराः पिबन्ति ।
छ) युवाम् खादथः । ज) यूयम् रक्षथ ।

प्रश्न 10. (i) निम्नलिखितशब्दानां द्वितीयाविभक्ति-रूपाणि लिखत ।

4

(Write the following words in second declension.)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
क) पुष्प	पुष्पाणि
ख) पत्रिका	पत्रिकाम्
ग) पुस्तक	पुस्तकम्
घ) विद्यालय	विद्यालयौ

(ii) निम्नलिखितशब्दानां तृतीयाविभक्ति-रूपाणि लिखत ।

4

(Write the following words in third declension)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
क) बालक	बालकेन
ख) फल	फलाभ्याम्
ग) लता	लताभिः
घ) कथा	कथया

प्रश्न 11. शब्दरूपेषु रिक्तस्थानानि पूरयत ।(Fill in the blanks with correct forms of the words) 6

शब्द	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
क) पादप	पादपौ
ख) मित्र	मित्रम्
ग) अजा	अजे
घ) तत् (पुं०)	सः
ङ) अस्मद्	वयम्
च) युष्मद्	यूयम्

प्रश्न 12. मूल्यपरकम् ।(Value based questions.)

6

क) किं त्वं पादपान् रोपयसि ? (क्या तुम पौधे लगाते हो ?)

ख) किं त्वम् उद्याने वृक्ष-लतादीन् नाशयसि ? (क्या तुम बगीचे में वृक्षों, बेलों आदि को खराब करते हो ?)

ग) किं सभामध्ये उच्चैः हसनीयम् ? (क्या सभा में ज़ोर से हँसना चाहिए ?)

घ) किं रोचते तुभ्यं-कोकिलस्य मधुरं कूजनं काकस्य कर्कशध्वनिः वा ?

(तुम्हें क्या अच्छा लगता है- कोयल की मीठी आवाज़ या कौए की कर्कश बोली ?)

ङ) किं त्वं सदा सत्यं वदसि ? (क्या तुम हमेशा सच बोलते हो ?)

च) किं त्वं विद्यालये परस्परं मिलित्वा खादसि खेलसि च ?

(क्या तुम विद्यालय में आपस में मिल-जुलकर खाते एवं खेलते हो ?)